



LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas
Extranger. 5.

JUNTA DIRECTIVA DEL «CENTRE CATALÁ» DE SANTIAGO DE XILE



Narcís Boris Pere Picó Pere Manaut Esteve Bassas J. Masgrau Francesch Bajes
F. Gomis Canals Domingo Figueras Joseph Forteza Francesch Castañer Carlos Grau

CRONICA

Els nostres benivolguts compatricis de Santiago de Xile ens han enviat tot un arsenal de informacions y datos relatius al agravi de que ha sigut objecte la bandera catalana en aquella capital: informacions manuscrites, retalls de periódichs de totes las ideas, y algunas fotografías... en fi, tots els elements necessaris pera jutjar ab dretura y fallar ab imparcialitat.

Ningú podrá negar que 'ls socis del *Centre catalá* estavan en el seu dret perfecte al enllassar ab la bandera xilena qu' es la de la terra ahont resideixen, ab la catalana qu' es la de la terra ahont varen neixer, la de la societat que han constituhit, la de llar colectiva que s' han fet en aquelles llunyanas regións, ahont tant deu anyorarse la que aquí deixaren. ¿Qué té de pecaminós ni de ofensiu aquest enllás, aquest maridatge de dos símbols, un d' ells de consideració y respecte á l' hospitalaria nació que 'ls alberga, y l' altre de carinyosa recordansa de la patria ausent?

Y no obstant, el representant d' Espanya en aquella República, que per més senyas porta un cognom que ni espanyol es, considerará que s' ofenia á la nació espanyola, desde'l punt que no s' ajuntá á las dos banderas, l' ensenya nacional. ¿Hi ha, per ventura, alguna ley que obligui á complementar la exhibició de la bandera catalana ab la de la espanyola? ¿Se pot concebir un criteri racional, segons el qual, la bandera catalana per ella sola sigui una protesta y un agravi á Espanya y sols acompanyada de la espanyola, quedi redimida de aqueixa ofensiva significació?

¿Per qué tenir que subratllar sempre l' espanyolisme dels catalans? El preténdreho ó exigirho com á condició necessaria

en tota manifestació pública ¿no implica la més denigrant de las sospitas? ¿Quí es que pot duptar sense agraviarnos, de que Catalunya es y vol ser una regió d' Espanya, y de que 'ls catalans som y volém ser sempre espanyols com els quimés?

Unicament els esperits despotas, uniformistas y amichs de la imposició poden alentar tan odiosas pretensions, contra las quals se rebela l' ánima espanyola, una y variada per ley de la Naturalesa y sanció de la Historia, sense veure que la uniformitat qu' ells persegueixen es de tot punt impossible,

y que si per obra de la forsa bruta s' arribés á imposar, Espanya ja no sería una nació, sino un hospici.

* * *

Alega el Sr. Du Bosc, en justificació á la seva barrabassada, que la colonia espanyola no catalana estava tan indignada contra 'ls catalans del Centre, que arribá á temer que podia alterar-se l' ordre públich.

Fins admetent, no com un vá pretext, sino com un fet real aqueixa alegació del representant d' Espanya, lo que li calia fer era dirigir-se bonament als indignats, persuadirlos del seu error y defensar el dret perfecte del Centre catalá, y sols en cas de veure's desatés y de que l' ordre realment hagués corregut imminent perill, podia reclamar l' ausili de las autoritats xilenas pera posar á ratlla als perturbadors. Aixó era lo just, lo llógich y lo ajustat á dret...

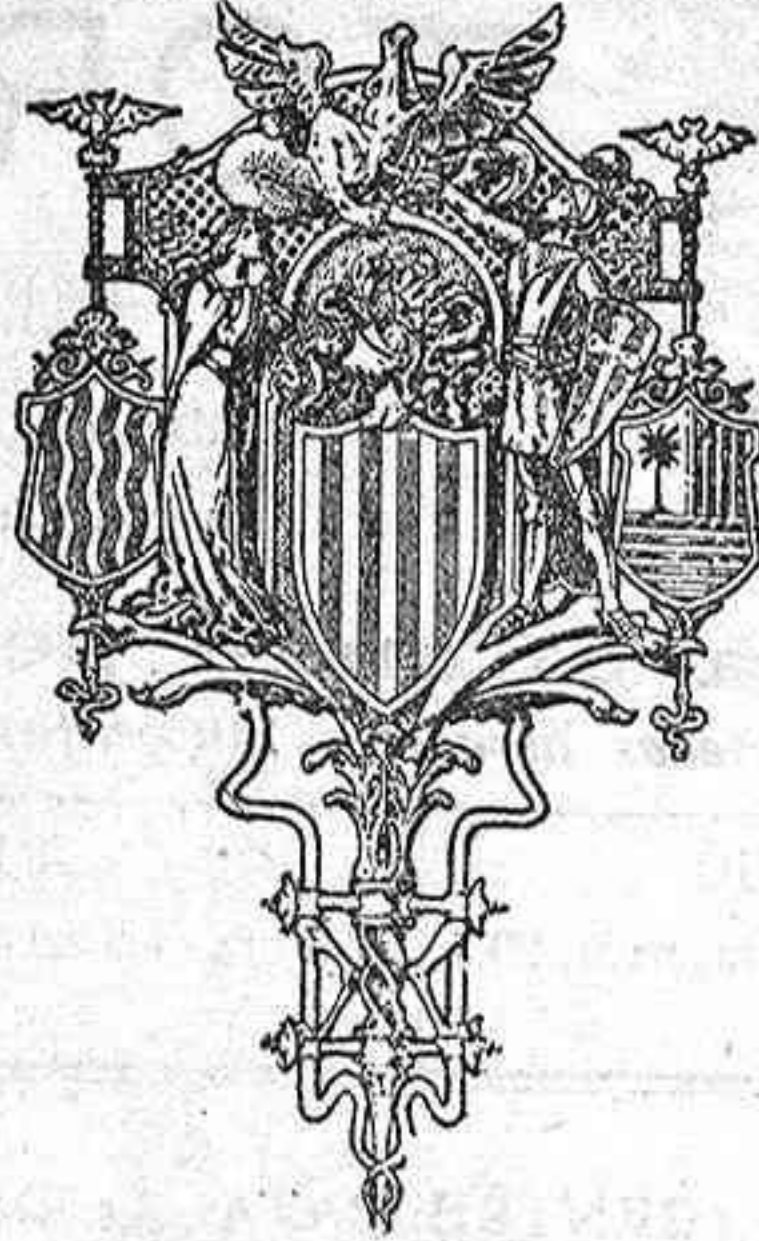
Y precisament el Sr. Du Bosc va fer tot lo contrari.

Prevalgut de sa representació oficial y baix la seva responsabilitat, lográ que 'l prefecte de Santiago manés arriar la bandera catalana. Invitats els catalans del Centre á ferho, y havents'hi negat resultat, ho efectuá la policia, no sense consignar que aquell acte no involucrava la menor intenció de ofensa á la noble Catalunya ni á la colonia catalana resident en aquella República, modelo de laboriositat, honradés y patriotisme.

Tota la premsa de Santiago de Xile censurá al representant d' Espanya y condemná al prefecte per haverse prestat á secundarlo: un sol periódich, *El Mercuri*, fou en un principi una nota dissonant en aquell concert de reprobació; pero als dos días rectificava las sevas apreciacions, posantse á tó ab el criteri general, tan avassallador havia de ser l' estat de l' opinió unánime, que ningú s' atreví á contrariarla.

Y es que també en la República xilena 's paga tribut á la justicia y 's té en el concepte que 's mereix á Catalunya, que doná á Xile héroes com l' Arthur Prat, que li envia constantment homes d' empresa, treballadors infatigables fomentadors de la seva prosperitat, y que pochs mesos enrera sellava á Barcelona ab carinyosas demostracions á la dotació del *Presidente Zenteno*, sa fraternal amistat may desmentida.

L' agravi inferit á la bandera catalana, repercutint en la consciencia del poble de Xile, s' ha trans-



L' Escut del Centre.



Balcóns del Centre Catalá de Santiago de Xile, ahont el día 17 de Setembre sigué issada la bandera que tant ha donat que parlar.

format en motiu de glorificació. Allà, com per tot lo mon civilisat, se comprén y s'admira l'alta, la patriòtica missió que s'ha imposat Catalunya respecte d'Espanya, resolta á fer reviure totas las energías nacionals, fins á acabar ab un régimen de falsedats, de ficcions y de ruína.

*
*

Pero l'atropello realisat á Xile y que ha tingut en l'opinió de aquella República uns efectes tan contraproduhents en dany moral dels intemperants atropelladors, devía transcendir á las Cámaras espanyolas.

Ja era de veure lo que succehiria per part dels qu' en el debat del projecte de Administració local, acaban de sufrir tan serias revolcadas. En discussió serena y rahunada, no tingueren arguments que oposar als notables discursos dels oradors solidaris, llógichs, contundents, basats en l'atenta observació dels fets, inspirats en el més noble, en el més intatxable patriotisme. Las grossas milocas del centralisme no pogueren sortirse del seu cant habitual que sonava á fúnebre, y á la llum del sol de la rahó enlluernadora hagueren de ficar el cap sota de l'ala. Un d'ells tingué la franquesa de declararho:—Ab aqueixa gent solidaria no 's pot discutir en fals.

En tals condicions quin pretext més oportú, més providencial, el fet de Santiago de Xile pera veure de reconquistar el terreno perdut!... A la ocasió la pintan calva, y el que s'ofega s'agafa ab un cabell pera salvarse.

Aixís ho han fet els fracassats del Parlament espanyol. Cegats per l'orgull, mediren malament las forsas de la Solidaritat y foren vensuts. Quan se re-

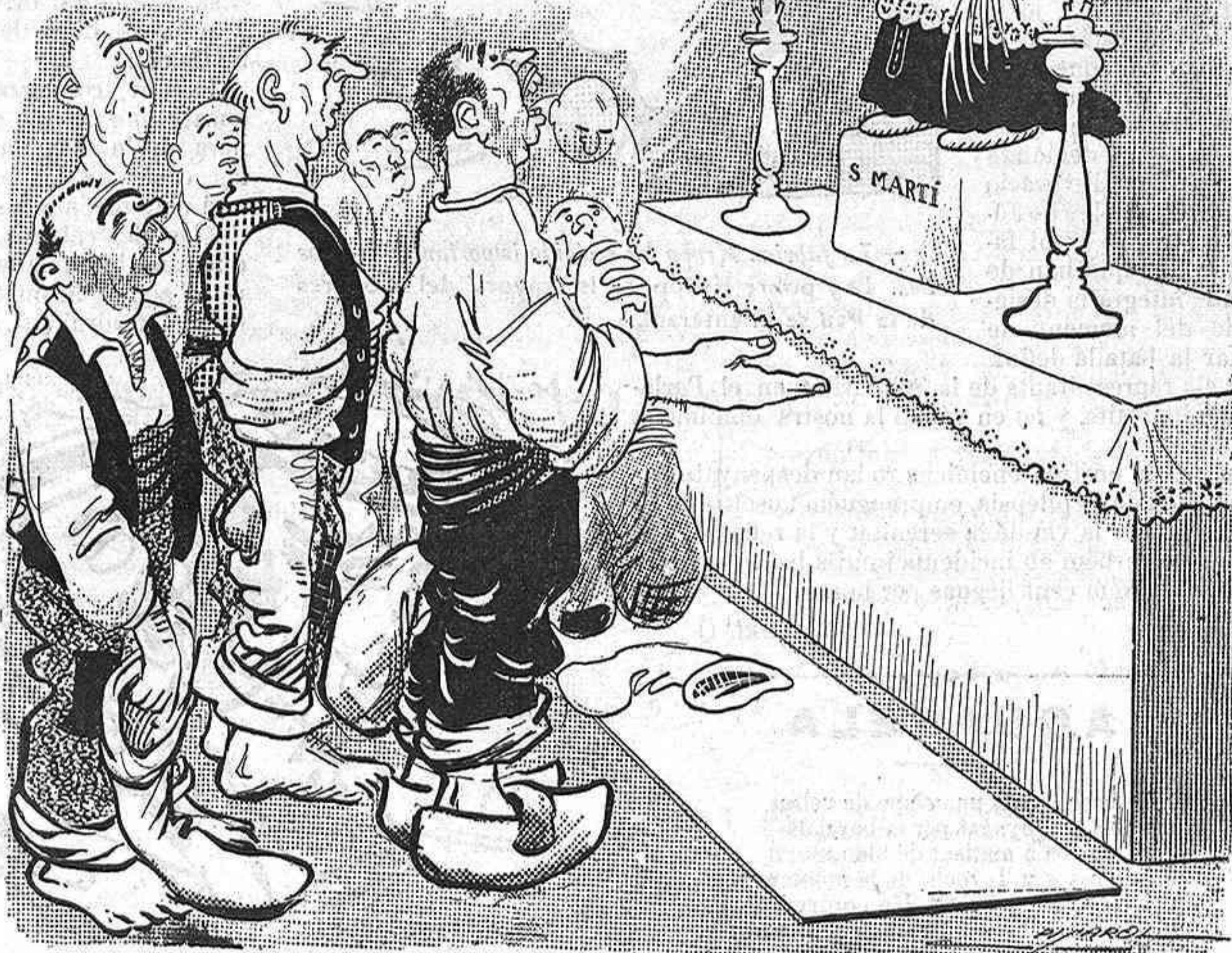
penediren de haver sigut tolerants ab els solidaris ja rodavan per la pols. Y ara, nous gegants Goliats, s'aixecan de nou y cridan y bravatejan: ara volen restablir-lo 'l brutal imperi de la intolerancia y de la imposició: ara ja no volen discutir, sino disputar; ja no volen escoltar, sino interrompre; ara á falta de rahóns tractan de triomfar ab els pulmons y 'ls ganyots y en últim terme ab la forsa física, ab la gravetat feixuga del número, y retreuen els gastats clixés del patriotisme xisclador. Pero las pedradas solidarias foren molt certeras y 'ls gegants Goliats tenen el front partit, y qualsevol creurá que si avuy cridan y manotejan desconcertadament, es per efecte del deliri.

Pera retornar las cosas com voldrían, á dos anys enrera, ja es massa tart. La rahó s'ha obert camí, la rahó ha anat modificant el medi ambient, la rahó s'ha infiltrat en una gran part de la conciencia pública, y la rahó acabarà per imposarse fins á n'ells mateixos. Cullits están entre l'espasa y la paret: ó sotmetres á lo que vol l'Espanya viva, ó desapareixer en el sepulcre de la Espanya morta.

*
*

Aixís están las cosas enfiladas, y tant més fácil-

¡PROU AYGUA!



—Escolteu, Sant Martí, ¿que us costaria molt de fer sortir el vostre arch y deixarnos assecar una mica las terras?

CIRIS TRENCATS



—¿A mí ab aquestas excusas? Els adverteixo que jo no tinch cap pèl de tonto.

ment se conseguirán els bons resultats que s'esperan, tant com més serena 's mostri l'ànima catalana. Aixís cal evitar tots els conflictes que puguin traduirse en desviacions de la triomfal acció de la Solidaritat. A tots quants se proposin imitar als bons compatricis de Santiago de Xile, jo 'ls hi diré qu' están en el seu dret; pero que avuy no es oportú provocar certa classe de qüestions. Als que demanan la immediata revocació de la iniqua Lley de Jurisdiccions, jo 'ls hi faré present que han de deixar íntegra la designació del moment de donar la batalla definitiva als representants de la Solidaritat en el Parlament, investits, y no en vá, ab la nostra omnímota confiança.

Ja que 'ls nostres enemichs rodan despenyats per la baixada de l'epilepsia, emprenguem nosaltres més que may per la vía de la serenitat y la reflexió, y si no 'ns destorbém ab incidents inútils baix l'aspecte práctic, farém cent lleguas per hora.

P. DEL O.

AQUARELA

El bosch, com una clapa de vellut, tremóla amanyagat per la boyrada que 's torba á matisar de blau morat els arbossos y 'ls rochs de la montanya.

No canta cap aucell. Un bordegás que pastura una cabra tampoch canta. No més l'ayre suaument en el fullam forfolla cadenciós com una máquina.

Els ceps han caducat. Sense penjolls talment apar que 's morin d'anyoransa.

Algún que altre gotím se gronxa encar com el goig de una reina destronada.

S'engreixa 'l cel velat. La pluja cau y ompla 'l corriol de perlas empolsadas. Els plátanos murriosos van deixant las fullas que s'ajeuhen per las rasas.

En el maset proper, romp un acort que 'l pedal del piano moix aguanta y un llaut simulant la humana veu rabiosament comensa una sonata.

PERET DEL ATENEO

EL PAS DE MERCURI

Mala ocasió ha triat en Lerroux pera anar á descubrir á la casa de las punxas aquell *criminal* Sant Jordi que, en compte de dedicarse, segons fora el seu deber, á la persecució del drach, s'entreté en fer una porció de cosas abominables, que no sé cóm la Conferencia d' Algeciras y 'l Congrés de la Haya varen deixarlas passar per alt.

La gent—ben bé de relleu s' ha posat aquests días—no está per Sants Jordis, ni per llegendas *renacuajas*, ni per indignacions més ó menos tartarinescas.

Lo que á n' ella la preocupa es el pas de Mercuri pel davant mateix del astre que diariament, segons diu el poeta,

«..... destrena
sa cabellera d'or.»
á primera hora de la matinada.

Jo, que, consagrat—encare que no á la manera de 'n Tobella—á las cosas de la terra, casi may me 'n recordo de las del cel, ni siquera me 'n havia enterat d'aquest acontereixement extraordinari.



—La fábrica Krupp ha recibido importantes pedidos de... ¡Ay pobre Krupp, si 'ls senyors del Congrés de la Pau se 'n enteran!...



—Sigui com sigui, aquest estiuhet de Sant Martí ens permetrá aproffitar el barretet de palla uns quants días més.

Per fortuna, una senyora coneguda—que, al revés d'un servidor, per cuydar-se massa del cel, casi sempre té 'l pis sense escombrar—va venir ab las sevas preguntas á posarme al corrent de la novetat astronómica.

—¿Qu'és aixó que ha de succehir entre Mercuri y 'l Sol?—va dirme.

—No n'he sentit parlar. ¿De qué 's tracta?

—D'una cosa estupenda. Figuris que diuhen que Mercuri se 'n va cap al Sol á tota máquina...

—¡Y qué!... May sigui sino per la economia que aixó representa, trobo que fa bé. Per poch aficionada que vosté sigui als toros, ja deu saber que 'l Sol sempre es més barato que la sombra.

—No se 'n burli, que parlo de serio. Diu que 'l planeta Mercuri va á passar per davant del Sol un día d'aquests.

—¡Ah!... ¿Y vosté tem?... Estigui tranquila. Aixó es lo qu' en política se 'n diu una conjunció... y en astronomía també.

—Pero... ¿no succehirá res?...

—No ho crech... ¡Ey! A no ser que 'ls amos de casas,—que de qualsevol cosa s'aprofitan,—prenent per pretext aquesta novetat ens apujin el lloguer del pis...—

Ja més tranquila, la bona senyora comensa á ferme preguntas sobre la vida y miracles del astre origen del present rebombori.

—¿Quína situació ocupa Mercuri en l'espai?

—Avans, del nostre sistema, era el planeta més pròxim al Sol... Pero com que ab aixó del modernisme tot se reforma y 's tergiversa, ¡vaji vosté á saber ahónt tanca en aquest moment históric!...

—¿Qu' es un astre molt gros?

—¡Cá!... Una miseria. La Terra 'n fa casi deu com ell.

—¡Ah!...—

Y ja no va voler sapiguer res més. El coneixement de la nostra formidable superioritat havia disminuhit de tal modo als seus ulls la importancia de Mercuri, que li va semblar que la conjunció anunciada era poch menos que un joch ignocent de criaturas aéreas.

Un altre amich me deya ab la major formalitat que á la intervenció del referit astre 's deu el llarch período de plujas que desde no recordo quína fetxa 'ns vé fastidiant.

—¿Mercuri es qui fa ploure?

—Induptionablement.

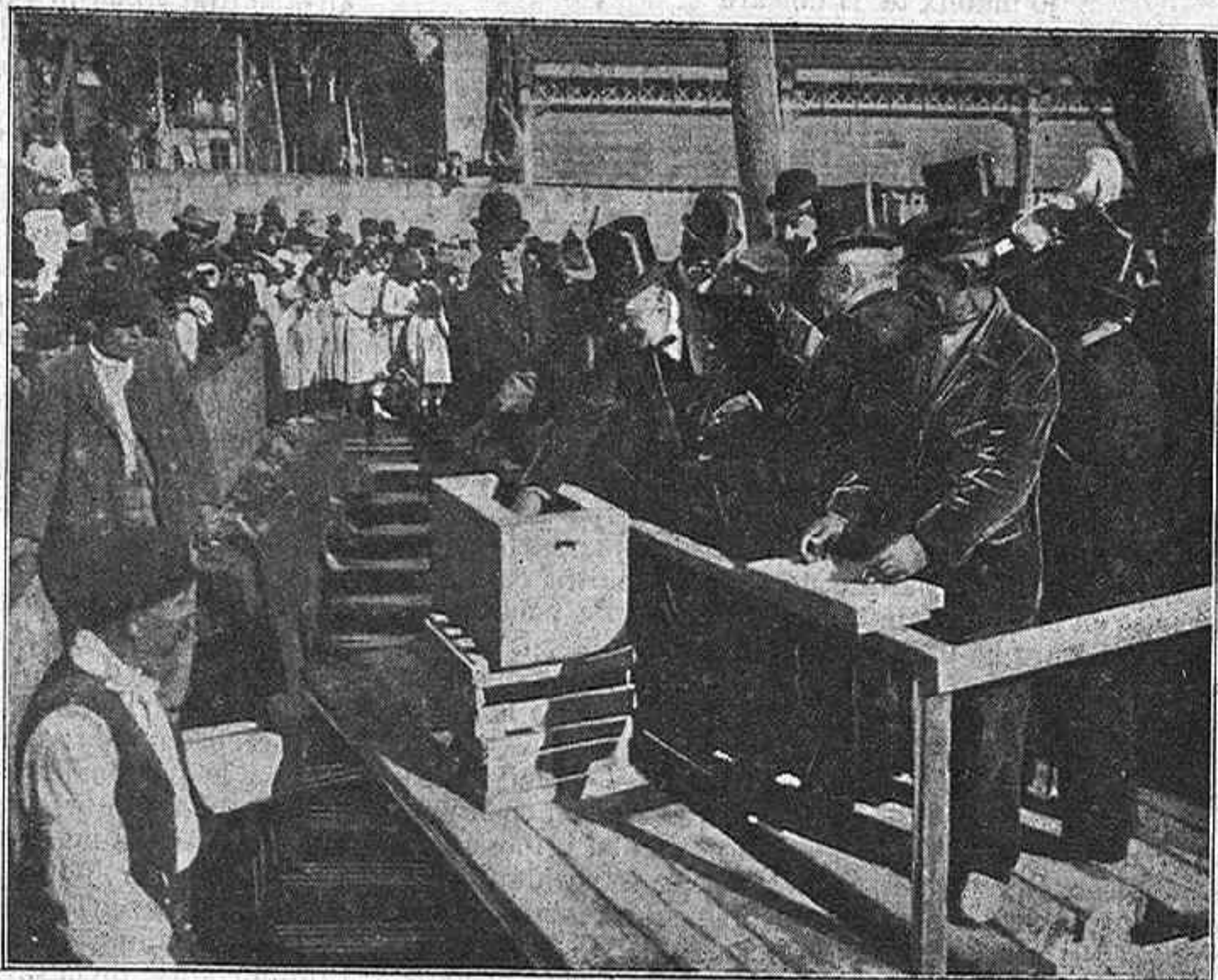
—Pero si Mercuri es el deu del Comers y no 'l de las ayguas!...

—No importa. Neptuno li haurá deixat el cetro per una temporada. Si no es d'aquest modo, ¿cóm s'explica la coincidencia d'aquesta serie de temporals desfets y 'l pas del astre per davant del Sol?

—Y ¿per qué suposa que hi va á passar per davant del Sol, Mercuri?

—¡Qué sé jo!... Potser per pendre'l un rato; potser

COLOCACIÓ DE LA PRIMERA PEDRA DE LA ESCOLA MUNICIPAL DE CEGOS Y SORTS-MUTS



L'acte tingué lloch l'últim diumenge en un solar del carrer del Bruch, pròxim al mercat de la Concepció.

per fers'hi veure... Perque, induptionablement, al taçar el gran disch solar, será quan més bé 'l veurém.—

Jo, si haig de ser franch, ab aquestas discussións no hi vaig ni hi vinch.

Si 's tractés de Venus, de Júpter, de Marte—sobre tot d'aquést, que ab aixó de las Jurisdiccions tan important paper representa—tal volta m'hi interessaría una mica; pero ¡amohinarme per Mercuri, un deu que s'emplea en la fabricació de miralls y termómetros y que á Almadén va ignominiosament per terra com la més vil de las mercancias!...

Per altra part, el seu pas per davant del Sol, en las circunstancias en que 's realisa, ha d'ocultar forsosament alguna maniobra fraudulenta.

Hi passarà per davant, no ho dupto, pero una vegada hagi passat, no tinguin por que vaji gayre més enllá.

O sino, pregúntinlo á qualsevol d'aquests que fan calendaris.

Mercuri es precisament l'encarregat de regir els destinos del món durant l'any que vé.

Pròxim, donchs, á pendre possessió del mando—sóls hi falta un mes y mitj—¿pot anársen gayre lluny?

A. MARCH

*
* *

Aixeribeixte, amor meu.
Vull véuret ben desvetllada.
Ja 'ns vagará de dormir;
ara es hora d'estimanse.

Óbram aquestas finestrals
que dónan á la teva ánima,
de bat á bat, ben oberts,
qu' en sa llum vull sadollarme.

Vull aclarí ab els teus ulls
las tenebras qu' embolcallan
tot el meu feble esperit.

Obra 'ls ulls, y estreny encare...

Que quan ens arribi als dos
la lassitut del espasme,
jo mateix te 'ls tancaré
ab una dolça besada.

MAYET

LA LLIÇÓ DE DIOFANT

«—Pera mi,—digué aquella nit Diofant a son deixeble Asclepidor,—l'home's compon verament de dues parts. Més no crec que les paraules am que'ls llibres t'han ensenyat a designar aquets dos components sien pures i exactes, si se les entén tal com han volgut els comentaristes del nostre temps. Aqueixa distinció de les escoles velles entre l'ànima i el còs, la *papallona*, o sia l'halè vital, i la materia, és, a la fi, sols aparent i secundaria, propia d'aquells que no saben fer altra cosa que tancar-se en la fosca dels cubicles i desfer de pensament lo que la natura ha unit am llaç indestructible. L'anàlisi no salva res, perquè la part no existeix separadament del tot i un judici format sobre ella no pot afectar a la substancia del tot.

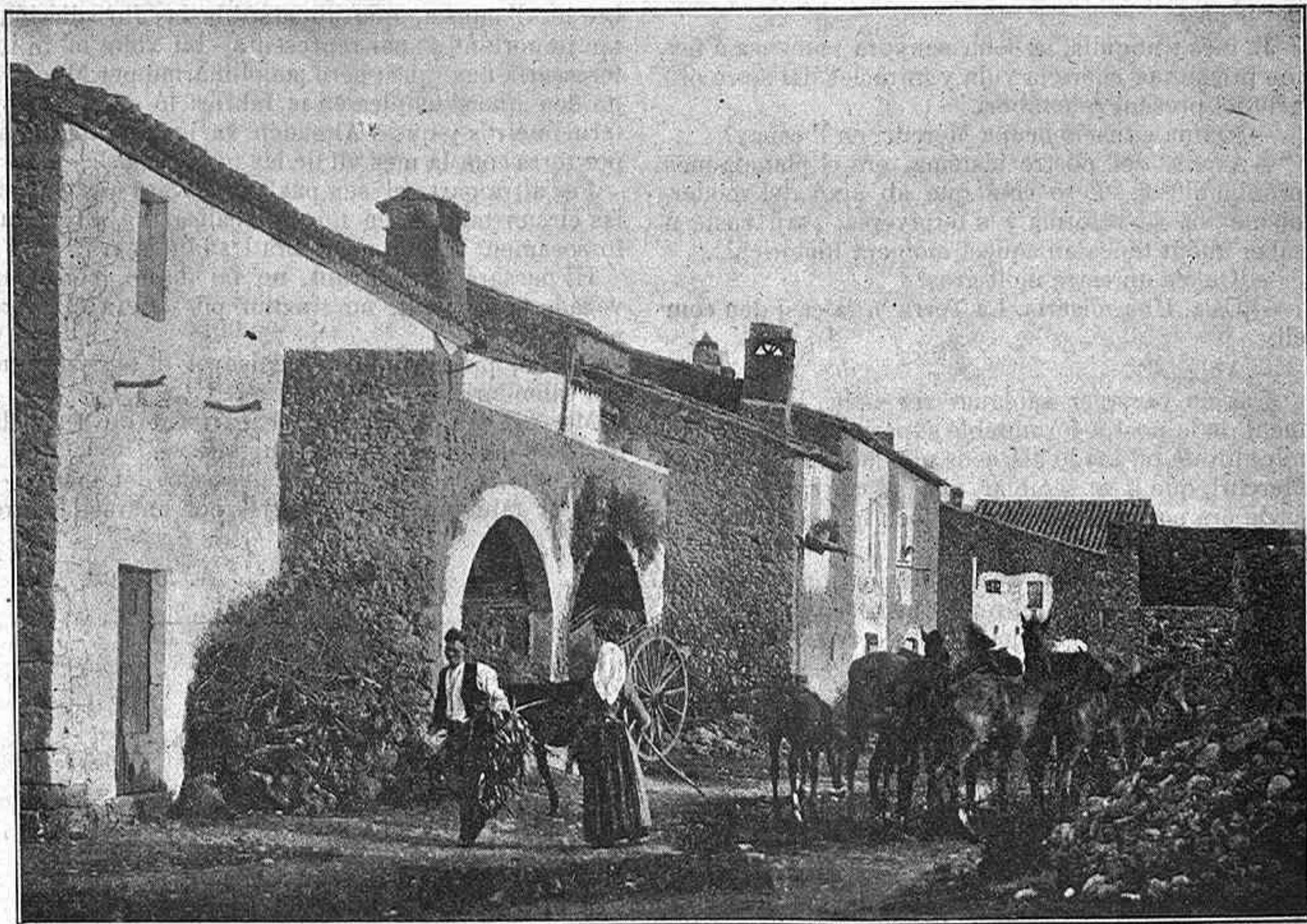
»No. L'home té dues persones dins de sí mateix, però dues persones complertes i vivents, que raonen cada una de per sí i dicten lleis de vida discordants, impossibles d'armonisar. El meu amic i mestre Xenofanes de Corint me deia que trobant-se, en un dels seus viatges, a les vores de l'Hindus, aprengué d'un d'aquells savis sacerdots el sentit ocult de llur gran teogonia, que'ls profans bescanten per incultura i malvolença. Segons aquells barbres sapientíssims, els déus, encara que personals i vius a la manera de l'home, s'enclouen tots en la persona suprema d'un sol Déu, i vénen a esser-ne manifestacions; i de son Esperit participa també l'home perquè és una de les infinites encarnacions de la divinitat. Així com el teu pensament, quan l'exposes en el diàlec de la plaça, té

una existencia personal independent de la teva, i obra en la persona del teu adversari malgrat la teva mateixa intenció, i roman en els teus escrits vivent, actiu, després de la teva mort, així en l'home hi ha coexistent una altra entitat superior i desconeguda que parla per la nostra boca i escolta per les nostres orelles i es val de la nostra mà pera revelar-se i tenir colòqui amb els demés.

»Fins te diré que aquesta transpersonalitat és l'única que importa escoltar i atendre, perquè és l'única que pot triomfar de la natura i esdevenir immortal com els déus. L'altra, no val la pena de que se'n parli. Per això la veritable superioritat entre'ls homes prové del despertament d'aquella persona oculta, que'ls indignes no logran mai desvetllar. ¿No has reparat, anant pel món, que hi ha dues castes d'homes, els uns am qui se *conversa* i els altres am qui no més se *parla*? Doncs aquells, els que s'han fet dignes de la *conversació*, que és la comunió de les ànimes, són els que tenen desperta la transpersonalitat i parlen per ella, com els oracles parlen pel déu que'ls dicta la resposta a cau d'orella. Així ho veuras, Asclepidor, fins en els escrits que'ns resten dels savis de temps passat. Veuras com hi ha savis que avui els *llegim*, perquè les pàgines que'ns en queden són tant sols una imatge de llur esperit, difós avui en el gran esperit de la natura. Però'n veuras d'altres que encara'ns *conversen* desde la fulla de l'escrit, ens conversen am la veu mateixa que tingueren en vida; perquè realment no són morts més que en la personalitat aparent i fictícia. Per això és de creure que l'immortalitat que certes escoles novelles afirmen com a qualitat de l'ànima, aquet sentit i no altre té. I tot l'afany de l'home cap a la perfecció consisteix en el desig d'arribar a fer-se digne de l'immortalitat; més no de la vana immortalitat de la seva propia essencia, no de l'immortalitat de la seva consciencia actual, sinó de l'immortalitat del seu esser desconegut, que ha de conversar eternament amb els homes, aidant-los a despertar cada dia i pera sempre la propia ànima profunda.»

Diofant parlava pausadament. Aquell vespre de lluna tenia una claretat i una transparència inefables. Asclepidor, mirant el mestre, creia veure-li, entorn del cap, una auriola blanca. I de tal manera se sentia atravesat per

CATALUNYA PINTORESCA



Vilademà (Ampurdà).—CARRER NOU.

(Inst. Esquirol)

aquelles paraules, que fins imaginava que no era ja Diofant qui les hi dirigia, sinó aquella mateixa sotil esperitualitat amagada sota'l vel de la persona. La nit era tranquil·líssima. Com havien deixat molt endarrera la ciutat, veien desplegar-se davant ells la planura immensa. Entre la verdor dels bosquets podien seguir amb la mirada l'allargament de les amples vies i l'emergença dels frontons blancs.

Diofant seguia: « Bé sabs, Asclepidor, que molts savis que abans nosaltres consideraren la raó de les coses i cercaren la veritat viva sota les aparences mortes, se cregueren animats, per estones, d'un esperit diferent de llur propi esperit. Doncs el que no ha sentida la veu d'aqueix dimoni familiar no és digne d'asseure's a la taula de la Savi-duria.

»Es veritat, però, que la consciència d'aqueix nou esser interior és dolorosa moltes vegades. Sabs per què, Asclepidor? Perquè quasi sempre hi ha discordança i fins oposició entre un i altre esser, entre l'essència propia, que podríem dir-ne humana, i l'altra essència, que'n diríem divina perquè no's deixa sentir més que dels elegits. Per això l'home superior és essencialment doble, bifront, i no cal, pera veure-ho, més que observar com en les diferents ocasions de la vida aquelles dues personalitats lliuren batalla, mentres l'home espera'l triomf de l'una o de l'altra pera creure, pera omplir-se deliciosament de fe i associar la sed de l'ànima, que sols la certitut pot apagar.

»Una de les dues ànimes propies mira endarrera i s'extasia en les victories del camí recorregut, del coster pujat a força de braços. Tal és la condició de la part humana de l'home. Però la part divina mira endavant i es complau en les victories que resten per alcançar; perquè l'esperit ocult i diví que habita en nosaltres, endavant i no endarrera mira.

»Quina és, ademés, la veritat? ¿Tot és imatge, idea, especie, forma, o tot és materia, realitat, cosa? ¿Els déus són personals i vivents per sí o són trassumptes dels elements i del món, de les passions i dels desitjos? ¿L'home se deu a la ciutat o la ciutat se deu a l'home? ¿L'ànima se deu al còs o el còs a l'ànima? Oh Asclepidor! En cada una d'aqueixes qüestions una part del nostre esser defensa una afirmació i l'altra part defensa la contraria. I no crec que, mentres hi haja homes sobre la terra, quedi resolt el dubte, el gran dubte pera ells. Més això no és un mal. L'armonia's fa de contraposicions, bé ho sabs, i sens lluita no hi hauria activitat, ni, per tant, vida; i la vida és el gran fi de l'home.»

Mestre i deixeble transcorrien entre dues rengleres d'estatues. Sobre la rigidesa del marbre, les curves de la carn tenien palpitations de vida; les vestidures blanques se movien com agitades per un vent misteriós; les actituds eren gestes d'una gracia infinita, inexpressable; i els ulls sense pupila semblaven obrir-se sobre claretats mai contemplades pels homes. Les venes marmòries batega-

ven. Una guirlanda de roses envoltava la clàmide d'una Atenea.

Els dos amics se perdren en el revolt d'una ampla via. El remoreig de llur conversa reposada sonava com una melodi del bosquet sagrat. La lluna era blanquíssima en la volta sens terme. Un broll d'aigua cantava sota un bany de nimfes. Arribava'l sò ondulant i doble d'una aulètrida, una vibració que surava damunt la blana canturia de totes les coses, en la nit armoniosa.

GABRIEL ALOMAR

BARCELONA, ADMIRADA



—IL' Ajuntament celebrant sessió de primera convocatoria!... Fémnos un nus al mocador pera recordarho, que aixó no s'havía vist may.

una viola al trau, ell, en sò de protesta, s'hi posarà un pommet d'aromosos muixarnons.

Beneida humitat! El bosc desperta en aquet temps cada matí amb un esclat de cants i de rialles. ¿Què hi fa que'l Llobregat hagi inundat el pla, baixant gent ofegada, si per cada ofegat han tret el caparró milers de rovellons al cim d'aquestes montanyes? Els sacrificis han estat sempre feconds. Les víctimes immolades han sigut tot temps pedestal i llevar sana... Salve Natura, excelsa mare, esplendo-

GLOSARI

El glosador ha anat al bosc a collir bolets. Cansat de menjar-los de tercera o de quarta mà, ha anat al bosc pera collir-se-ls i menjar-se-ls a crema dent, pera tractar-hi mano á mano.

La terra, humida i frescal, s'havia cobert de petites erupcions. El glosador, que feia estona s'esmunyia entaforat per entre unes mates de roldó, n'ha descobert una d'aquestes petites erupcions; n'ha espolsat la brosta amb gran cura i han aparegut els rovellons tant desitjats, uns rovellonaços que, mal pesats, quiscun d'ells pesaria mitja lliura amb balança. El glosador, abans d'arrencar-los, s'ha agenollat i els ha endregat un fervorós Te-deum. Tot seguit ha encés un fogueró i, amanint-los amb oli, sal i un pols d'all-i-julivert, els ha cuit a les brases i... ha esdevingut la consagració.

És un deliri quintaessen- ciat el que'l glosador sent per aquets bolets menjívols. Els rovellons són modestos, humils i recatats com les violes boscatanes, però aquets bolets són més vitals, més pràctics, més noucentistes que les púdiques violetes. Al glosador l'han embafat sovint amb flairoses violes, però encara mai l'han atipat de bolets. Que algun dia l'en atiparan? Pot-ser sí... Alabat sia Déu! Però entant no'ls avorreixi seguirà preferint un plat de rovellons, encara que siguin pebraços, ous de reig o pinatells, a tots els ramells de violetes per violades que siguin; i quan tot-hom se passegi amb

rosa i pròdiga! En nom dels boletaires el glosador te saluda.

XARAU

LLIBRES

EL AÑO EN LA MANO. *Almanach-enciclopedia de la vida práctica para 1908.*—Es un llibre pera tothom. Y es pera tothom perque té 'ls alicients de la amenitat y la varietat. Es un llibre útil que 's farà indispensable á tota persona que sápigat llegir. En ell s'hi troban compendiats tots els aconteixements, totas las actualitats referents á ciencias, arts, industrias, sport, etc.... Entre sas diversas seccions s'hi contan infinitat de consells y receptas referents á prácticas casulanas de cuyna y d' economia, preceptes agrícolas, coneixements nous, descubriments, etc.... Es un verdader magatzem atapatit de bona lectura pera passarhi el rato instruhintse, y es clar que haventhi moltas cosas n'hi han pera tots els gustos. Es, además, una historia-resum de tots els fets ocorreguts á Espanya y al Extranjero durant l' any anterior, y per aixó es que la gent curiosa després d' haverlo llegit el guardará pera consultar en més de una ocasió els seus datos cronològichs.

El volúm esmeradament imprés consta de aprop de 600 planas y está tot ell profusament ilustrat. Conté una secció de concursos ab premi, y en cada exemplar hi ha també además de numerosos vales pera importants regalos, una participació á la rifa de Nadal que en cas de treure la grossa, valdrá 150 pessetas al seu possehidor.

Perá que 'ls llegidors se pujan fer cárrech de la varietat y la importancia del text original qu' enclou **EL AÑO EN LA MANO, PERA 1908** caldrá tan sols reproduhir el sumari contingut en sa portada: *El año astronómico.—El año religioso.—Historia del año en España y en el Extranjero.—Agricultura práctica.—Inventos y descubrimientos.—Exploraciones.—Guerra y marina.—Divisas del Ejército Español.—Comunidades religiosas más importantes.—Comercio.—Industria.—Literatura.—La caricatura en España.—La caricatura en el Extranjero.—Presupuestos é Impuestos.—Lo que hay que inventar.—La cocina moderna.—Ferias y Fiestas.—América sajona y América latina.—El reparto de Africa.—Transformación de China.—Ciencias.—El año judicial.—Marina mercante de todas las naciones del globo.—Los nuevos acorazados.—El paso del Noroeste.—Exploraciones árticas.—Música.—Muertos ilustres.—Automovilismo.—De Pekin á Paris.—Principales bancos del mundo.—Abreviaturas comerciales.—El congreso de La Haya.—Variedades.*

Com se veu per lo dit, **EL AÑO EN LA MANO** es un llibre únich á Espanya, ahont fins ara en el género no s' havían publicat sino copias vergonyosas d' altrás enciclopedias populars extranjerás que 's donavan retrassadas y en péssimas condicions tipogríficas.

RATA SABIA



PRINCIPAL

A peu plá, sáinet de *Eduart Aulés*, música del *Mestre Alfonso*. L' *Aulés* no evoluciona; pero lo que dirá ell:—Ni falta que 'm fa.—Perque pera proporcionar al públich una estoneta d' agradable passatemp amenisat ab continuas riallas no necessita apartarse del seu camí de sempre. La seva última obreta resulta convencional y habilidosa, está tota ella fora de la realitat, pero ¿que n' hem de fer si de totas maneras té gracia y excita 'l bon humor del públich?

Tant l' *Aulés* com el mestre *Alfonso*, autor de una música molt agradable alcansaren un éxit fácil... un éxit *á peu plá*.

* *

Rodamon de 'n Nogueras Oller, música de *D.ª Narcisa Freixas*.

El Sr. *Nogueras Oller*, autor molt personal, tal vegada no té encare la suficient preparació pera manejarse en el Teatro. L' art escénich es un terror escabrós y cal pera caminarhi fer certás habilitats á las que no sempre s' avenen els esperits massa independents. L' autor de *Rodamon* s' ha equivocat del tot. De una idea bona y ben teatable per cert n' ha lograt treure molt pobre partit, presentantla desnaturalisada, dislocada, enmaranyada, fosca y esllanguida, ab la particularitat de haver trobat en més de una ocasió l' efecte cómic, quan anava en busca del dramátich.

Tampoch la Sra. *Freixa* lográ bona fortuna; pero es més disculpable el seu fracás, per la impossibilitat de adornar un cos tan desgarrat.

Flach servey prestaren als autors els que s' empenyavan en aplaudirlos per un excés de zel amistós, provocant ab els seus afanys intempestíus, la protesta dels uns y la burla dels altres.

LICEO

L' empresa ha tret ja 'ls cartells á fer centinella á las portas del Gran Teatro; l' abono queda obert, y segons noticias se va cubrint á tota presa.

Bé s' ho mereix pel notable *elenco* d' artistas de *primo cartel-lo* que ofereix al públich, entre 'ls quals s' hi contan notabilitats de fama universal com la soprano *Darclee*, els tenors *Anselmi*, *De Marchi* y *Vinyas*, els barítonos *Battistini*, *Giraldoni* y *Kaschmann*, y altres igualment celebrats.

Entre las obras anunciadas s' hi conta *Tannhauser* que será posada ab propietat y esplendides al igual que á Alemania... es á dir, de una manera enterament nova á Barcelona, estrenantse decoracions de 'n *Junyent* y en *Vilomara*.

De la batuta n' están encarregats els famosos mestres *Villibald Kaehler* y *Franz Beidler* dels teatros de *Munich* y *Bayreuth*, y *Vittorio Podesti* dels teatros imperials de *Varsovia* y *San Petersburg*.

L' inauguració 'l día 30 del corrent ab l' ópera de *Wagner La Walkyria*.

Ab tots aquests elements, la present temporada lírica 's presenta temptadora.

ROMEA

Al últim en *Baró*, cansat de disfressarse de Sr. *Busquets* y de *D. Lluís de Arenys*, al veure, per altra part, que ho feya inútilment, ha decidit tornarse á presentar á cara descuberta, ab una comedia que porta 'l títul de *Temps de belluga, campi qui puga*, que será estrenada aquesta nit.

Dimars que vé, estreno de *Calvari amunt*, de *Joseph Burgas*.

TÍVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

Las funcions, á pesar de no haverhi caballets, ó tal vegada per haverne prescindit, surten molt variadas, rodonas y á gust complert dels aficionats.

Ultimament s' ha posat una pantomima de un humor británich molt accentuat.

Peró 'l cap de brot del programa continua sent el japonés *Mr. Rakú*, tan segur de la seva manya, en la lluyta cos á cos, que oferint 1,000 pessetas á qui 'l bati, no ha trobat encare qui ho haja conseguit.

A *Mr. Rakú* se l' hauría de portar á *Madrid* per revolcar ministeris. Crech que ab sols posar la grapa sobre l' *Amo Toni*, li faría fer la tamborella.

NOVETATS

L' *Associació Musical* de Barcelona en son concert del dimars últim, ens feu sentir la 4.ª sintonía en *Mí bemol* del rus *A. Glazounow*, quals motius son molt característichs, molt moscovitas, si bé están tractats seguint els cánons de la música exótica. Dels tres temps de l' obra, 'l *Scherzo* fou el més celebrat.

L' interés de l' audició estava concentrat en el jove pianista *Joan Batalla*, marsellés de naixensa, encare que descendent de catalans, y que després de 'n *Malats* ha guanyat á *París* el cobdiciat premi *Diemer*.

A través de certa coacció, de que se sentía dominat; á causa sens dupte de falta de temps per establir una concertació segura entre 'l piano y l' orquesta, s' endaviná sovint el mérit positíu del jove pianista, que no duptém acabar de afiansarse en altres concerts, donats en condicions més adequadas.

N. N. N.

EN VAGA



— Pué zeñó, ze ve que aquí ya todos la zaben. ¡Nadie quiere que ze la digal...

¡BONA FUGIDA!

—¡Y qu' ets pitera, Mercé!...
 ¡Ets una rosa de maig!...
 ¡M' embauma, si un petó 't faig,
 el teu perfumat alé!...
 Voltada, m' agradaria,
 véuret, de las flors més bellas,
 perque estant tú entremitj d' ellas
 la toya 's completaria...
 O al mitj d' un jardí posada,
 si aucellet jo pogués ser,
 sovint te vindria á fer
 alguna tendra cantada...
 Quant el teu llabi somriu
 ensenyant tas dents de nina
 del color de nacarina...
 sembla de perlas un niu...
 Aquests peus te fan tan mona...
 que hasta son malaguanyats
 per trepitjà els empedrats
 dels carrers de Barcelona...
 En fí: tu ets la més hermosa
 de quantas he conegut...
 Ets un model de virtut...
 Ets un àngel...

—¡Quánta cosal...
 ¿y tot aixó ho dius de cor?...
 —De cor... tú me l' has robat...
 —¿Donchs per qué no miras aviat,
 professantme ver amor,
 per serne lo meu marit?...
 Contesta... no 'ns sent ningú...
 —¡Perque un cop casat ab tú...
 res foras del que t' he dit!...

J. MORET DE GRACIA



Días enrera van marxar junts á Madrid en Sol y Ortega y en Lerroux.

EL PAS DE MERCURI



EL SOL (obrint la boca:) —¿Entras?
 MERCURI:—No; no faig més que passar.

Com D. Prudencio estava molt preocupat, un que 'ls va veure pujar al tren va dir:
 —Mireulos: Sol y Sombra.

*
 *

El viatge de D. Prudencio á la Vila del Os y en Romanones, tenia per objecte, segons digueren, la celebració d' un judici de conciliació ab San José, que no pogué efectuar-se, perque 'l venerable patriarca, que avuy té obrador de fuster á Plassencia, estava molt ocupat.
 ¿No saben en quína feyna?
 En ferli la caixa.

*
 *

Aixís es que l' home de la rrevolució se 'n torná á Barcelona, prenent l' exprés que arribá diumenje al mitj día á la ostra ciutat.

En el mateix tren hi anavan en Cambó, en Salvatella, en Bertrand y l' editor de LA ESQUELLA, Sr. López.

Al veure'ls en Lerroux, sentí montarli á la testa una d' aquellas fogueradas rrevolucionarias, que ja tan temps feya que no li visitavan, y en un rapte d' heroisme es fama qu' exclamá:

—Bé podria aquest convoy despenyarse en l' Ebro y renaixeria la tranquilat de Catalunya.

Es á dir, estava disposat á bescambiar la seva vida, pero de boquilla, eh? ab la vida d' en Cambó y demés personas que l' acompanyavan.

¡Y ara que li vajin dihent D. Prudencio á un home tan terrible!

*
 *

Aixís com en Cambó, per evitar la recepció que se li hauria fet, despistá al públich fent anunciar que 's detindria á Zaragoza, la *Gaceta xina* va anunciar l' arribada del seu ídol, volent dir: —Aneulo á rebre, que molt ho necessita pera reanimarse.

Y en efecte, acudí al baixador del Passeig de Gracia un escamot de desesperats, en número d' uns doscents escassos, en sa majoria menors d' edat.

Y l' ex-emperador, que avuy ab ben poca cosa s' acontenta, 's mostrá molt satisfet y estigué á punt de repetir la frase de Jesús: «Deixeu que 'ls noys vinguin á mí.»

Els xichs se fan grans, es cert. Pero també ho es que al ferse grans posan reflexió y quan coneixen tots els enredos dels farsants, els hi giran las espatllas.

Ja tenim una casa separatista. Vostés ho extranyarán, per tractarse d' un dels edificis del Ensanche que fan més tossa; tal es el situat á la Diagonal, entre 'ls carrers del Bruch, Lauria y Roselló; aquell de las grans torres en els ánguls y 'ls xapitells punxaguts. ¿Cóm s' ho farà per *separarse*, pesant lo que pesa y tenint uns fonaments tan fondos?

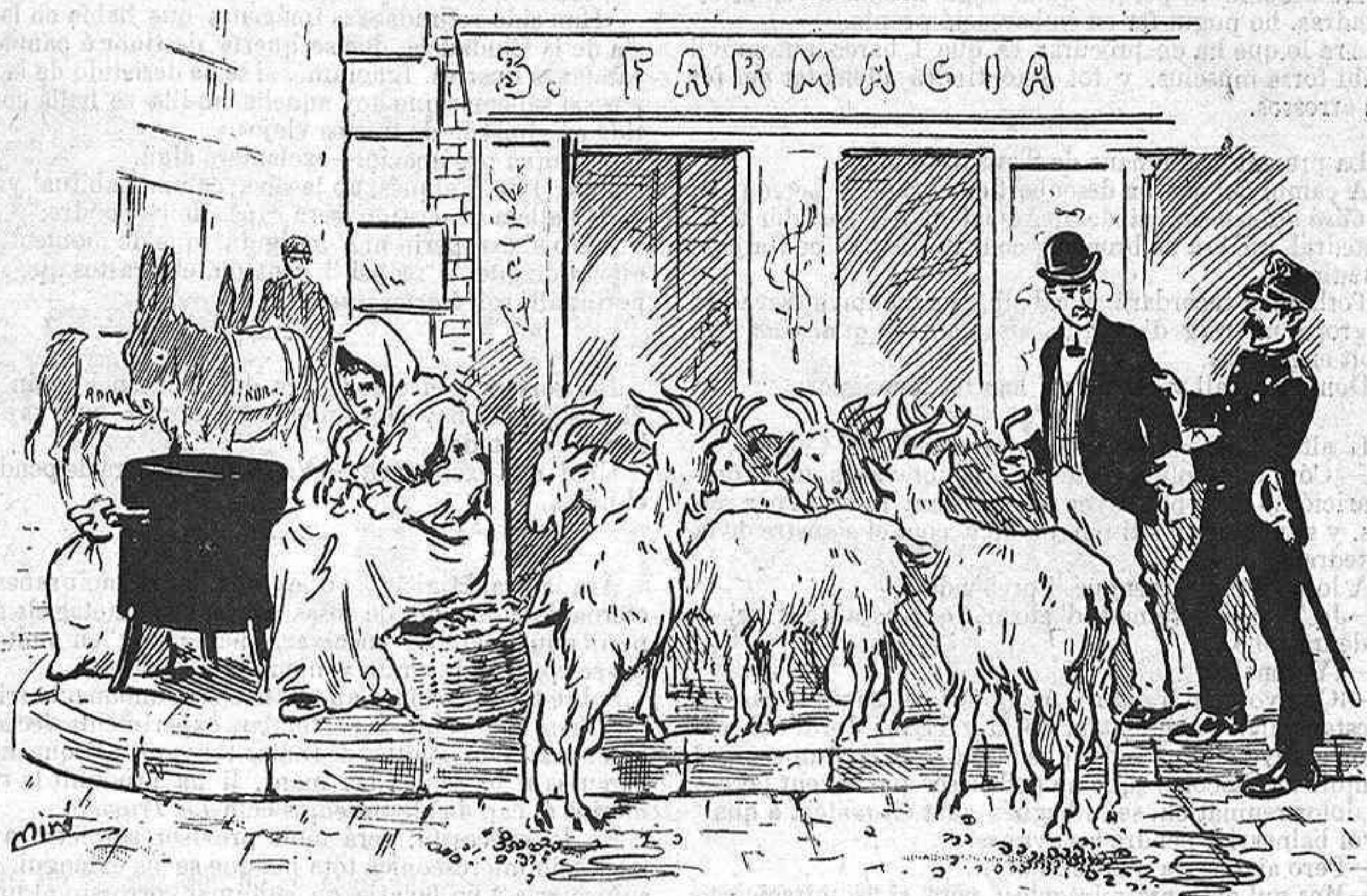
El descobriment del seu caràcter subversiu se deu á la *Gaceta xina*. Figúrinse que en una de las fatxadas hi campeja, feta en rajolas de Valencia, una figura de Sant Jordi, matant l' aranya, y al dessota d' ella el següent lema trassat ab caràcters gòtics: «*Sant Patró de Catalunya—torneunos la llibertat.*» Dos versos de no sé quina cansó floralisca, ó de quins goigs, que á la *Gaceta xina* se li antoixan la última expressió de la malignitat separatista, imputable á Solidaritat catalana, perque no sé si ho sabían, els solidaris la varen fer aquella casa, y avuy es nostra.

Tant es aixís que nosaltres, en calitat de solidaris, estém resolts á reclamar la part de lloguer que 'ns toca.

*
 *

Pero no es sols el Sant Jordi y la menció de la *llibertat*, lo que exaspera al liberal periód-

ATRACCIÓ DE FORASTERS



—¡Psst!... ¡Bájese V. al arroyo, hombre! ¿No sabe V. que en Barcelona las aceras son para las cabras y las castañeras?

dich d'en Lerroux: en la mateixa casa hi ha ademés un rellotge de sol, ab un altre lema no menos separatista que'l primer, com qu' es un complement d' aquest.

Segons la *Gaceta xina*, diu, pero en llatí: «*Cuando llegará la hora.*» Pero alguns que entenen el llenguatge dels missals, asseguran que lo que diu es: «*Déu vos dongui bon' hora*», lo qual, si es cert, mereix que portin la casa al Palau de Justicia ben lligada y d' allí á la Presó celular.

Perque la *Gaceta xina* ja l' ha calificada la culpa de la casa subversiva: ne diu: «*La casa del crimen!*»

¡Horror, furor, terror, estupor, tambor mayor!

Contra un regidor s' acumulavan cárrechs graves: se deya que havia cobrat una comissió de 300 pessetas per la compra de un de aquells corróns á vapor que funcionan actualment en els carrers del Ensanche.

Però la casa constructora vá apressarse á proporcionar una carta al regidor inculpant, declarant que no li havia donat res...

Y ab aixó tan senzill, tan avinent, vá havern'hi prou pera que la qüestió quedés tan plana, com qualsevol afirmat després de haverhi passat el corró de vapor.

Una mica humida; pero plana, planíssima, sense que s' hi observés cap depressió ni del gruix de un bitllet de banch.

Y á propòsit de regidors. Un edil que sol distingirse per la seva fraseologia pintoresca, digué un dia:

—En aquesta casa tots som lladres. Els que buscan gangas roban á la ciutat, y els qu' en compliment del deber, descuidém els nostres assumptos particulars, robém á la familia.

Valdría la pena de treure's comptes.

L' Ajuntament, ademés de la banda municipal, acostuma á proporcionar carruatjes á certes entitats, que ab l' excusa de socorre á las víctimas de las inundacions, surten á fer colectas públicas.

Ara bé: ¿lo que recaudan els postulants arriba sempre á valer lo que importan 'l lloguer dels carruatjes?

En cas de que no valgués tant ¿no fora millor que la suma que gastá l' Ajuntament en cotxes la destinés directament á socorre als inundats?

Ja 'm sembla que sento als músichs municipals apo-

yant la meva observació, perque, iels tips de bufar de franch que s' estalviarian els pobres!

Diumenje fou posada solemnement la primera pedra á la nova escola municipal de Cegos y Sorts-Muts.

Un mut vá dir ab tal motiu:—¿S' acabarà aquest edifici?

A lo qual vá respondre un cego:—Ja ho veurém.

Els regidors del any 1908 que havían de acabar á ff d' any el seu mandat, á causa de haverse posat á discussió el projecte de Administració local, se troban ab una prórroga en las sevas agradables funcions.

Un d' ells exclamava plé de goig:

—Bon any el 1908: fins té un día més que 'ls altres: es bisest!

Naturalment: un día de vida es vida, y encare més si es día de bona vida!

Llegeixo en la *Gaceta xina* del dissapte passat:

«El Sr. Güell y Bacigalupi, yerno de Bertrán y Musitu...»

Qualsevol día será capás de dirnos:

«El tierno hijo del Sr. Bertrán y Musitu abuelo materno del Sr. Güell y Bacigalupi...»

Podrán ser tan subversius com vulgui la *Gaceta xina* els Sant Jordis de rajola de Valencia; pero rectament pensant, may ho serán tant com aqueixos trastocaments de parentíu que tantas perturbacions poden portar á una familia.

Dihém aixó perque sabém de bona tinta que á consecuencia de la revelació del periódich de 'n Lerroux, la familia Bertrán y Musitu y la familia Güell han arribat molt á malas, y tot perque 'l Sr. Bertrán, tenintse per sogre de D. Eussebi, vol de totas maneras que 'l Sr. Güell li fassa donació de la seva barba, pera ferli aquell respecte que tot sogre deu inspirar al seu gendre.

Y D. Eussebi s' hi nega resoltament: de cap manera s' hi resigna á anar afeytat.

Ja veuen ¡si 'n fá de mal en Lerroux!

Ja está decidit que l' Ajuntament mani construhir un

barco automòvil, perque quan tinga de anar á visitar esquadras, ho pugui fer en embarcació propia.

Ara lo que ha de procurar es que 'l barco automòvil crihi forsa musclus, y tot aixó tindrà adelantat per fer els arrossos.

La present es senmana de Sants Jordis.

A cambi del que ha descubert el diari de 'n Lerroix en la *Casa del crimen*, ha desaparegut el del sortidor de la Catedral, qu' era de bronze y constituía una petita joya artística.

Tothom el recordarà: el caball que montava treya per la gropa un raig d' aygua, simulant la qua. Una idea molt enginyosa.

Donchs caball y caballer s' han fet fonedissos.

L' altre día 'n parlava ab un reverendo del Cabildo.

—¿Cóm m' explica vosté—li preguntava—aquesta desaparició? ¿Quí 'l pot haver robat, estant guardat per reixas, y situat en un siti tan públich com el claustre de la Catedral?

A lo qual me reprengué 'l prebendat:

—Jo 'm guardaré molt d' afirmar que haja sigut objepte de un robo.

—¿Y donchs?

—¡Que vol que li digui! Avuy fins els sants se cansan d' estar quiets en el mateix lloch, y 'l Sant Jordi del sortidor ja feya alguns sigles que hi era y aguantant sempre la mullena. Escolti: ¿que no podria ser que havent pescat un dolor reumátich, se 'n hagués anat ell mateix á qualsevol balneari á pendre las ayguas?

—Pero aixó sería molt extrany...

—Mes qu' extrany: miraculós; pero si 'ls miracles no 'ls fan els sants ¿vol dirme quí 'ls farà?

Obro l' *Avi Brusi* y llegeixo:

«Han sido retiradas las imágenes que había en la iglesia de la Ciudadela, que se quería destinar á panteón de catalanes ilustres. Ignoramos si se ha desistido de la idea, pero sí sabemos que hoy aquella capilla se halla convertida en almacén de trastos viejos.»

—¡Quína profanació!—exclamará algú.

Pero 'l Sr. Falqués, ab la seva calma habitual y ab la seva rialleta de costum, será capás de respondre:

—No s' exasperin ni s' indignin, que de moment, y en espera de que 's realisi 'l panteón, els trastos que s' han portat allí son *trastos ilustres*.

Els porters y acomodadors del Principal están molt disgustats per haverlos ordenat l' empresa que vajan ab la cara afeytada.

Un d' ells exclamava:—¡Vaya una manera de pendre'ns el pèll!

Ara la Sra. Higiene, qu' es una dama molt saberuda, eterna descubridora de cosas novas, ha fet notar els grans perills que ofereix l' encaixar, operació qu' en molts casos se converteix en un vehícul de contagi.

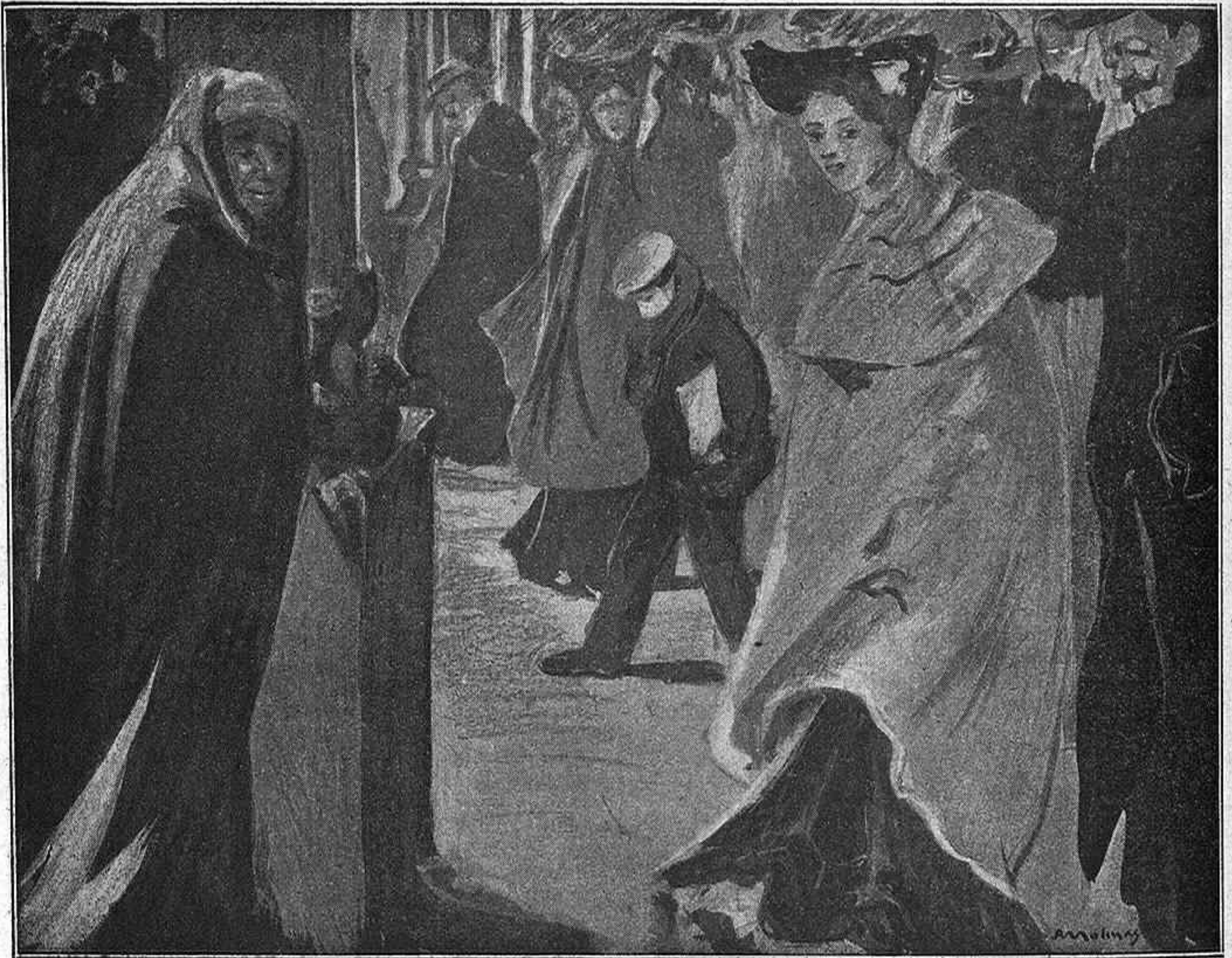
Sobre tot l' encaixar ab un tísich es sumament arriscat.

S' han fet, sobre 'l particular, experiments decissius: inoculada á un conillet d' Indias l' aygua ab que un tuberculós s' ha rentat las mans, li ha produhit la tísiss, morint al cap de algun temps com *La Traviata*.

En lo successiu, será molt previsor sotmetre á una inspecció microscópica tota má que se 'ns extengui. O bé subjectarla á un lavatje de sublimat corrossiu al hu per mil.

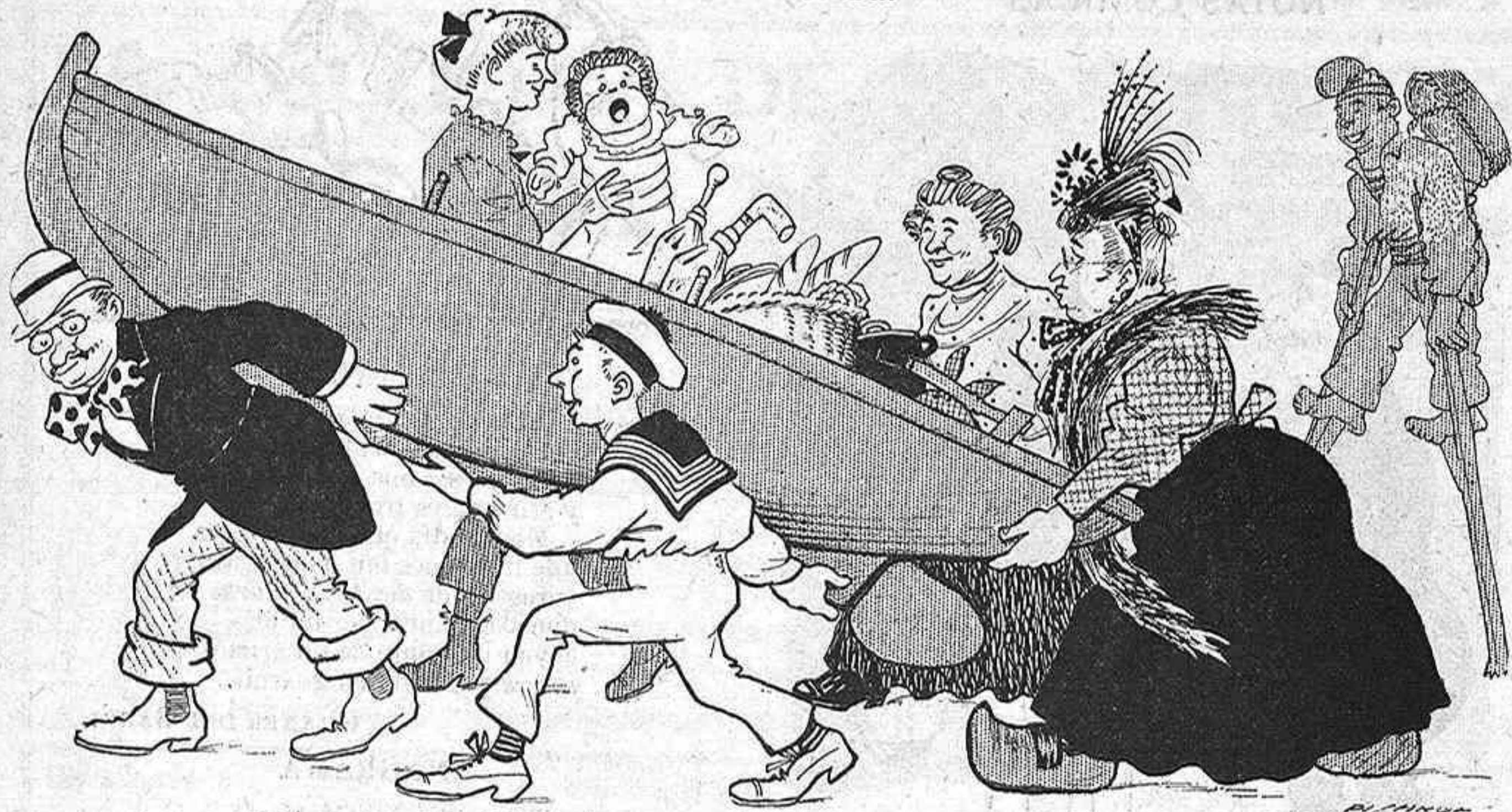
Perque la Sra. Higiene es aixís: á truco de allargarnos

BARCELONA EN REMULL



Lo que avuy tots diuen, quan hi ha un moment clar:
—¿Qué deu passá als núvols?... ¡No plou! Es extrany.

PER SI ACÁS...



La familia Calafell se 'n va al Hospitalet á veure cóm está la torre.

la vida, no permet que tinguém un moment de tranquil·litat.

S'ha celebrat á Madrid una assemblea d'olivatiers.

Y al donar compte un diari de la formació d'una Junta que vetllí pels interessos dels assembleístas, diu que aquésta—y copió al peu de la lletra—ha quedat constituïda pels representants següents:

«Por Alicante, nadie; por Barcelona, Cáceres y Cádiz, nadie; por Gerona, nadie; por Málaga, nadie; por Teruel, Toledo y Valencia, nadie...»

¿No 'ls sembla que ab una representació tan *nutrida* no es fácil que hi hagi barallas en la tal Junta?

La popularitat d'en Sol y Ortega en el seu districte.

Anant l'altre dia á Madrid, al aturarse á Guadalajara el tren que conduïa al famós senador lerrouxista, ¿saben quántas personas hi havia á la estació pera saludarlo y oferirli els seus respectes?

¡Cap!

Veritat es que allí solzament el coneixen els electors.

Y com que 'l conde de Romanones, únich *cos* electoral seu, no era á Guadalajara...

Vels'hi aquí perquè la estació, al passarhi l'amich de don Alacandro, va permaneixen deserta.

¡Hola!

Els kabilenys han organitzat un nou grupu que, segons un divertit manifest que acaba de donar á llum, té, entre altres, el propòsit de treballar pera mantenir «l'equilibri individual.»

¿Y per xó s'han de formar grupos?

Res més fácil, al meu entendre.

Caminin pausadament, talóns ben baixos, poch ví... y ja está feta la cosa.

L'equilibri es segur.

Parla la *Gaceta del Celeste Imperio* de la causa instruïda contra 'l titulat general carlista Moore y 'ls seus companys.

Y avansant alguna noticia sobre l'assumpto, diu que pera tres dels acusats demana 'l fiscal catorze anys de cadena perpetua.

De primer antuvi, no acabo de compaginar gayre bé aixó de *perpetua* ab alló dels *catorze anys*.

Pero quan recordo que qui aixís parla es don Prudencio, penso que si ell ho ha posat d'aquesta manera, es... perquè *le ha dado la gana*.

¿Veritat?

No es possible negarho: el *compañero* Bermejo despo-

trica molt sovint, pero hi ha que confessar que de vegades ne té de bonas.

Mirin, en l'últim número del seu paper, quína andanada te 'm clava á uns quants rabadans lerrouxistas:

«En la vecina República se barre hacia fuera... Francia se limpia...»

Perque, com ja poden vostés suposar, aixó deu fer referencia á la expulsió de 'n Fuente y don Emiliano quan la seva última anada á París.

A Salónica acaban de penjar á un pastor; autor d'un doble assassinat.

D'extraordinari, y menos allá, el fet no 'n té res. Pero hi ha que fer notar que la sentència data ja d'una pila d'anys y que 'n feya *cinch* que l'acusat, en el fons d'un calabosso, esperava pacientment la execució.

¿Per qué no l'han penjat fins ara?

Un diari grech suposa que la causa ha sigut que 'l pastor estava massa gras y 's temia que malmetés l'aparat.

Y pera evitar perjudicis, se l'ha deixat enmagrir una mica.

¡Oh!... La justicia turca no bada.

Xascarrillo de postres:

Se queixa un bonifaci de la infidelitat de la seva dona ab un amich, traició que per debilitat de carácter se veu obligat á suportar ab la més gran mansuetut, y exclama:

—¡Si á lo menos aquest amich que tant bé 'm vol, carregués ab la part de sogra que li correspon!

QUÉNTOS

Un metje está explicant els inconvenients y molestias de la seva carrera.

—Figúrinse, el día que vaig casarme. A mitja nit venen á rompre'm las oracions, per assistir á un part.

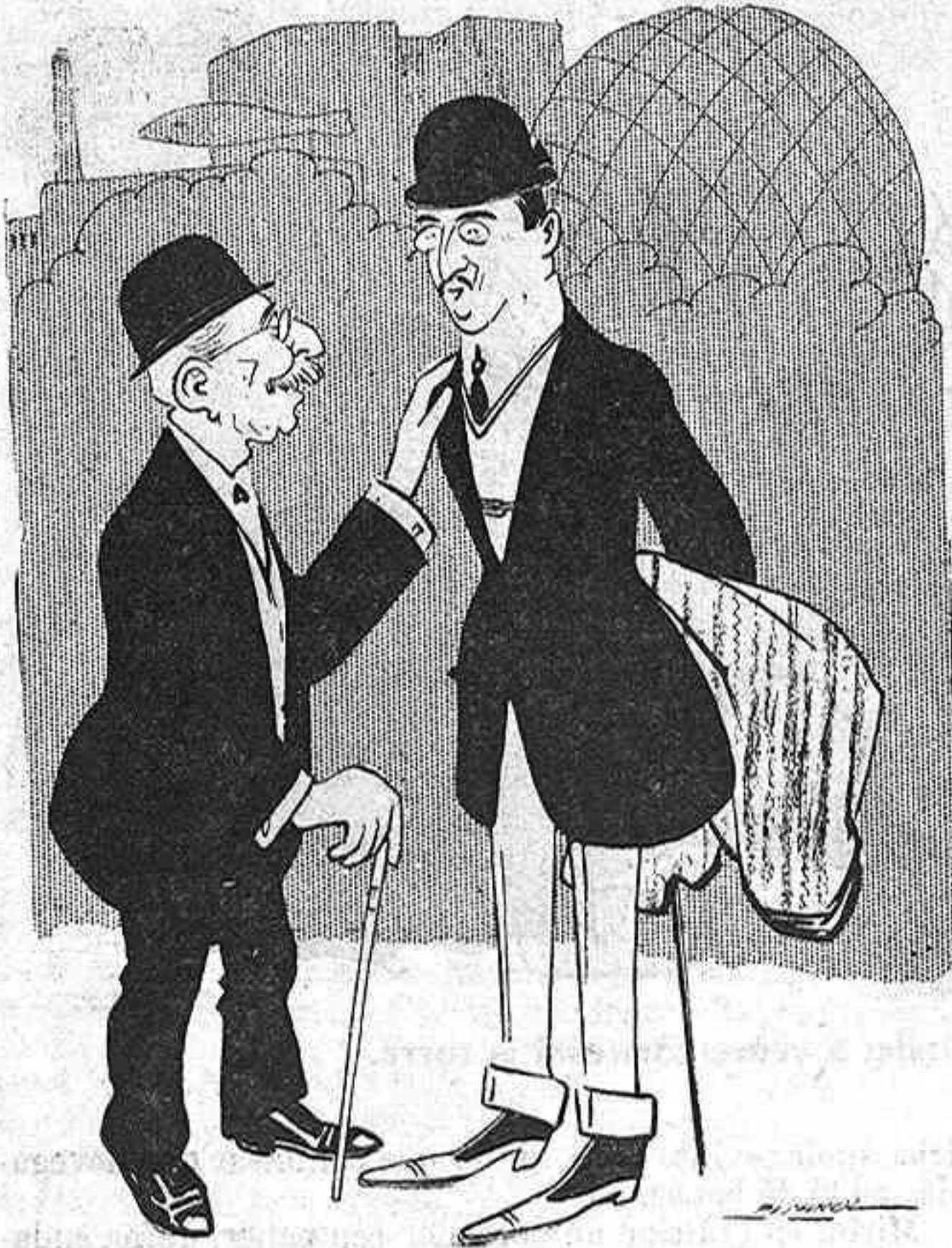
Interrupció d'un oyent:

—¿Tan aviat? Si qu' es cremador. Si á lo menos hagués sigut al de la seva senyora, no s'hauria hagut de moure del quarto.

Parlant d'un polítich embustero y enredayre, deya un que 'l coneixia bé:

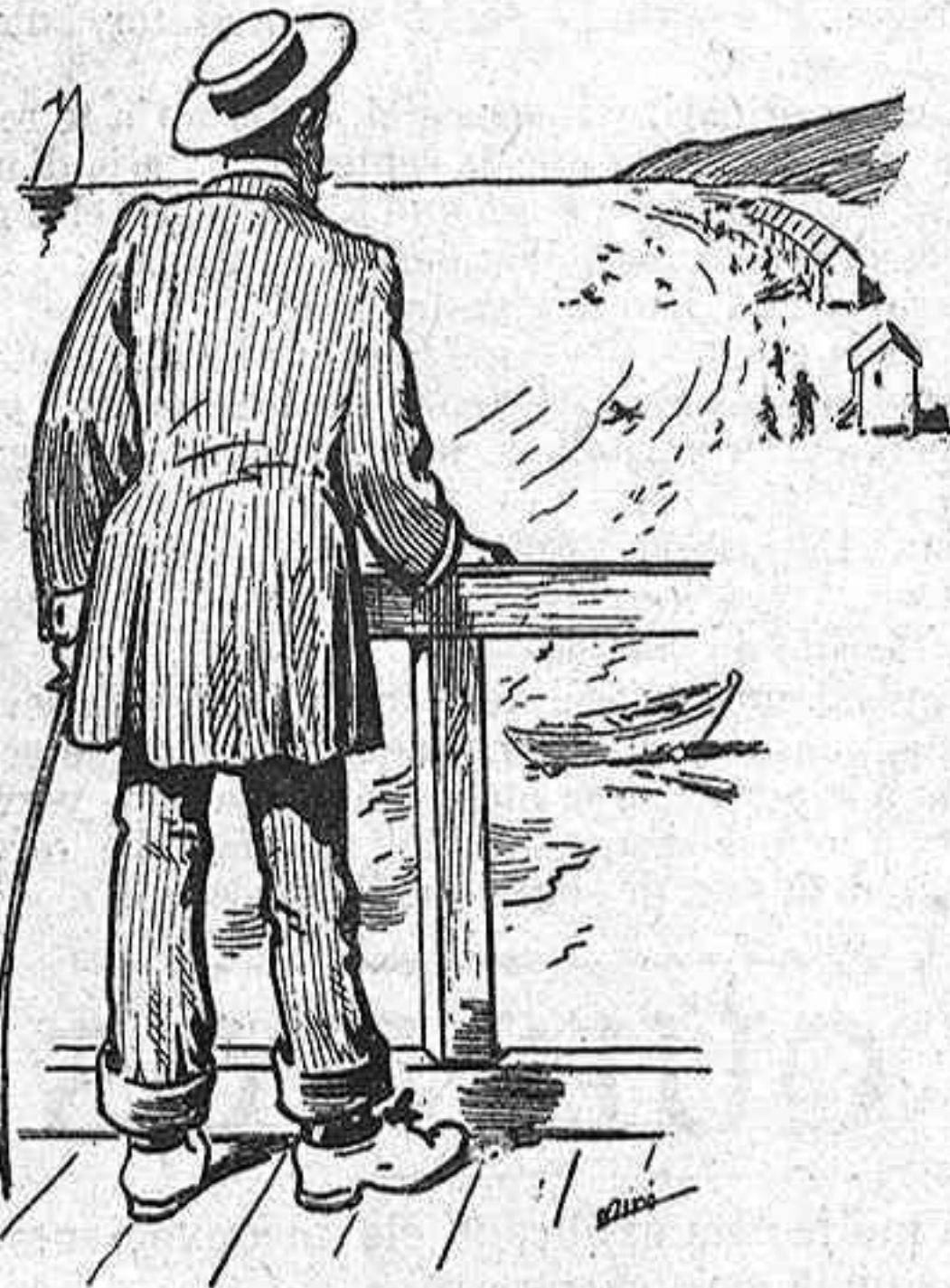
—Figurevos si n' es de mentider, que no se 'l pot creure d'una paraula, ni tan sisquera s' ha de creure lo contrari de lo que diu.

NOTAS CÓMICAS



—¡Ah! ¿Ve d' enflarse ab el globo? Sigüim franch... ¿No hi ha un moment en que se sent una impressió desagradable?

—Sí, señor: el moment en que 's pagan las cinch pessetas.

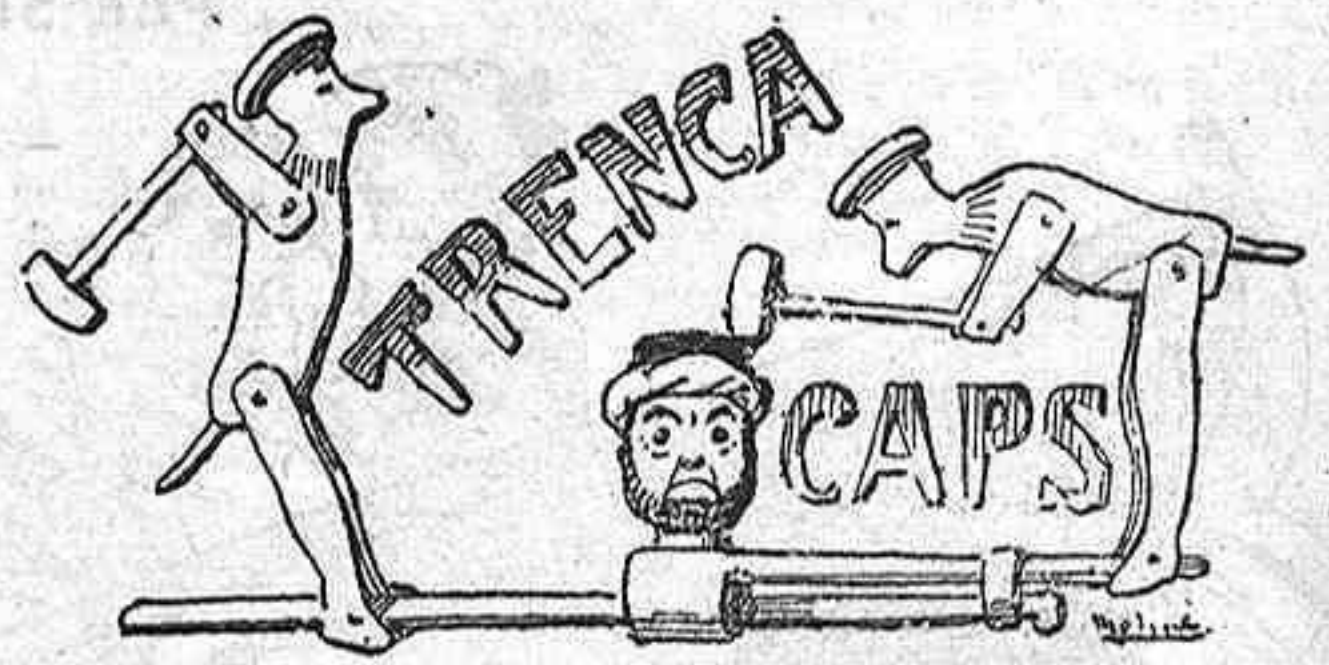


—Vaja; ab l' aygua que aquests días hi han abocat els rius, trobo molt extrany que 'l mar no vessi.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN EL PENÚLTIM NÚMERO

- 1.^a XARADA.—*Sa-la-man-ca.*
- 2.^a ENDAVINALLA.—*La G.*
- 3.^a TARJETA.—*El corneta de la partida.*
- 4.^a CONVERSA.—*Ramon.*



XARADA

Jo tenía una *total* que cada vespre al jardí la penjava á una *quart-dugas* y allí sopava tranquil.

Mes un día que no 'm creya que hi hagués tan mals instints varen fer de *dos-terça-quarta* que s' aguantés per un fil, cayentme sobre de un *prima-invers* quedant ben guarnit.

GRANER DEL BARRI

ANAGRAMA

Te una *total* en Matías que 'l pobre no hi pot fer més y es que ab tothom ab quí parla díu que la *tot* no existeix.

A. ROCA COLL

TARJETA

A. SOLÁ S.

PALMA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el títul de una aplaudida sarsuela castellana.

R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS

ROMBO

- Consonant.
- Carrer de Barcelona.
- Poble catalá.
- Parentiu (diminutiu).
- Adverbi.
- Vocal.

MOKA SOKA Y C.^a

CONVERSA

- ¿Vols venir Manel?
- ¿Ahont vas?
- A buscar á mon germá Jordi.
- ¿A quín carrer víu?
- Al que jo mateix t' he dit.

J. BARADAT A.

GEROGLÍFICH

× . T
I L
O o O
: : P I
I

JOSEPH SALLENT

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

**Sortirá
aviat**

Un tomo de més
de
200 planas



Láminas en colors

Cuberta
á la tricromía

Escrit pels
principals autors
de nostra terra

L'ALMANACH de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA pera l' any 1908
será un monument á la literatura, á la caricatura y al art.

Novament recordém als corresponsals que fassin la demanda sens perdua de temps.

Obra nova

D'EN JULIÁ POUS

ENGRUNAS

Preu: UNA pesseta

NOVEDAD

El barón de Lavos

NOVELA DE

ABEL BOTELHO

— Dos tomos en 8.º, Ptas. 6 —

Antonio García Alix

**El presupuesto
de reconstrucción**

*Política comercial - Banco y Tesoro
Subsistencias*

— Un tomo, Ptas. 4 —

Novísima Ley de Justicia Municipal. — Ptas. 1'50

El éxito más grande de librería es

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE-ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA

CONTIENE

El año astronómico.—El año religioso.—Historia del año en España y en el extranjero.—Agricultura práctica.—Inventos y descubrimientos.—Exploraciones.—Guerra y Marina.—Divisas del ejército español.—Comunidades religiosas más importantes.—Comercio.—Industria.—Literatura.—La caricatura en España y en el extranjero.—Presupuestos é impuestos.—Lo que hay que inventar.—La cocina moderna.—Ferias y Fiestas.—América Sajona y América Latina.—El reparto de Africa.—Transformación de China.—Ciencias.—El año judicial.—Marina mercante de todas las naciones del globo.—Los nuevos acorazados.—El paso del Noroeste.—Exploraciones árticas.—Música.—Muertos ilustres.—Automovilismo.—De Pekín á París.—Principales bancos del mundo.—Abreviaturas comerciales.—El Congreso de La Haya.—Variedades, etc., etc.

IMPORTANTES REGALOS VERDAD

Participación en la Lotería Nacional de Navidad

pudiendo corresponder á cada comprador **150 pesetas**

Un espléndido tomo de más de 500 páginas, con un sin número de grabados intercalados en el texto.

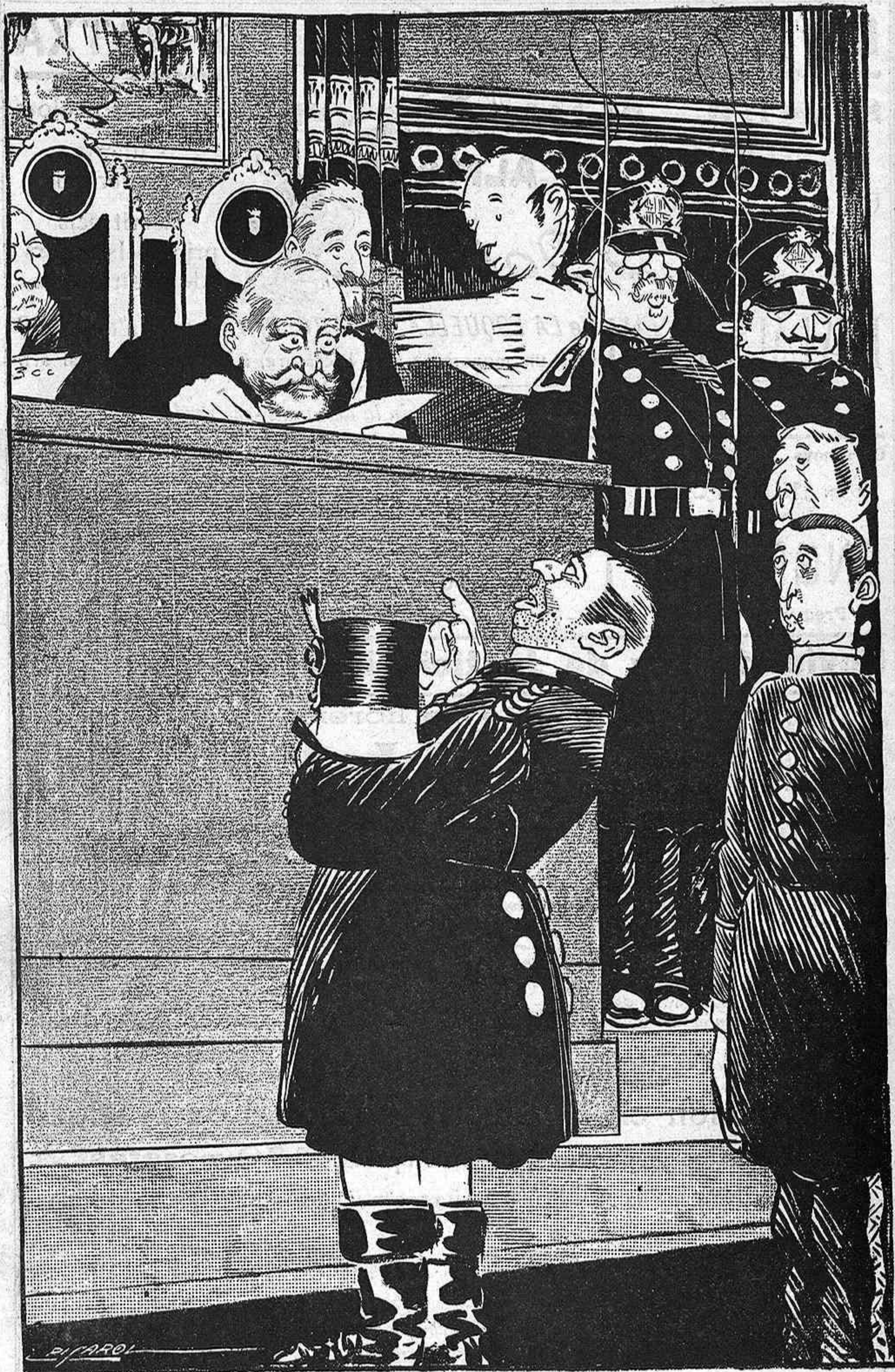
EL AÑO EN LA MANO

se vende á los siguientes

PRECIOS { Encuadernado en cartón, con cubierta á varias tintas . . . Ptas. 1'50
Encuadernación de lujo, en oro y relieve » 2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

L' EXAMEN



- ¿Qué ha de fer el cotxero quan veu que ha atropellat á un transeunt?
 —Pegar latigasso á la bestia y apretar á corre.
 —¿Y si llavoras n' atropella dos?
 —Un altre latigasso... y endavina qui t' ha tocat.